

PANURUS
MONITORINGI INWENTARYZACJE
OPINIE PRZYRODNICZE
Janusz Stępniewski
64-113 Osieczna, ul. Mała Kościelna 9
tel. 661 449 260
REGON 301289217 NIP 397-134-43-37

Opinia ornitologiczna

Sporządzona w ramach przedsięwzięcia remontowego wybranych kamienic będących w administracji MZBK w Lesznie, realizowane w trybie ustawy z dn. 21.11.2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków – Remont budynku przy ul. Słowiańskiej 25. Działka nr 306301_1.0002.AR_47.177/2 (obręb Leszno)

Opracował: Janusz Stępniewski

Osieczna, 19.02.2025 r.

PANURUS MONITORINGI INWENTARYZACJE OPINIE PRZYRODNICZE
JANUSZ STĘPNIEWSKI

Autor opracowania:

Janusz Stępniewski

Obserwacjami i badaniem ptaków zajmuje się od ponad 40 lat. Członek Leszczyńskiej Grupy OTOP. Regularnie współpracuje z Zakładem Ekologii Behawioralnej UAM w Poznaniu, Zakładem Ekologii Ptaków na Uniwersytecie Wrocławskim oraz Stacją Ornitologiczną MiZ PAN w Gdańsku. Od 1997 roku za zgodą Ministra Środowiska obrączkuje ptaki w celach naukowych. Autor wielu publikacji naukowych, opracowań i ekspertyz ornitologicznych. Opiekun ostoi ptaków (IBA): Zbiornik Wonieść PLB300005 oraz udział w programach: Monitoring Flagowych Gatunków Ptaków (MFGP) i Monitoring Gatunków Rzadkich (MGR) w latach 2003-2025. Od roku 2020 udział w Monitoringu czapli siwej i czapli białej (MCZ) oraz w Monitoringu Noclegowisk Żurawia (MNZ) prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Ekspertyzę ornitologiczną sporządzono na zamówienie:

Miejskiego Zakładu Budynków Komunalnych w Lesznie, ul. J. Dekana 10, 64-100 Leszno
(Zamówienie nr 13/TKR/2025 z dn. 04.02.2025 r.).

1. Opis i usytuowanie przedmiotowego przedsięwzięcia

Lokalizację przedmiotowego zadania inwestycyjnego przedstawiono na mapie 1.

Mapa 1. Usytuowanie budynku objętego przebudową.

W ramach modernizacji zabytkowego budynku (wpis do Rejestru Zabytków- nr rej. 1202/A z dnia 24.05.1991 r.) położonego przy ul. Słowiańskiej 25 w Lesznie wybudowanego w 1866 roku zaplanowano następujące prace:

- remont dachu i elewacji wraz z termomodernizacją;
- częściowa wymiana stolarki;
- wykonanie izolacji przeciwwilgociowej pionowej i poziomej;
- wymiana instalacji elektrycznej w częściach wspólnych;
- remont klatki schodowej;
- wymiana CW w piwnicy.

Przedmiotowe przedsięwzięcie zlokalizowane jest poza granicami terenów chronionych.

Najbliższe (w odległości do 10 km) obszary chronione przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Formy ochrony i nazwy terenów chronionych w odległości do 10 km od działki nr 306301_1.0002.AR_47.177/2, obręb Leszno.

Forma i nazwa terenu	Odległość (km) od obszaru przedmiotowego przedsięwzięcia
Rezerwaty	
Dolinka	7,9
Obszary Chronionego Krajobrazu	
Krzywińsko-Osiecki wraz z zadrzewieniami generała Dezyderego Chłapowskiego i kompleksem leśnym Osieczna-Góra (woj. wielkop.)	2,8
Kompleks leśny Śmigiel-Święciechowa	5,0
Krzywińsko-Osiecki (woj. doln.)	7,2
Przemęcko-Wschowski i kompleks leśny Włoszakowice	9,1
Natura 2000 Obszary Specjalnej Ochrony	
Zbiornik Wonieść PLB 300005	9,7
Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony	
Zachodnie Pojezierze Krzywińskie PLH 300014	9,0
Dolina Dolnej Baryczy PLH 020084	9,4
Użytek ekologiczny	
Chróstcina	8,7

2. Termin i przedmiot badań budynku

W dniu 28.01.2025 r. przeprowadzono przegląd ww. obiektu pod względem występowania miejsc gniazdowania i schronień gatunków ptaków, które podlegają ochronie ścisłej na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

W przeglądzie brały udział następujące osoby:

1. Piotr Stawiński – Kierownik Działu Konserwacji i Zaopatrzenia (Miejski Zakład Budynków Komunalnych w Lesznie).
2. Janusz Stępniewski – Panurus Monitoringi Inwentaryzacje Opinie Przyrodnicze (przeprowadzający przegląd ornitologiczny badanego budynku).

W przeglądzie brały udział następujące osoby:

1. Piotr Stawiński – Kierownik Działu Konserwacji i Zaopatrzenia (Miejski Zakład Budynków Komunalnych w Lesznie).
2. Janusz Stępniewski – Panurus Monitoringi Inwentaryzacje Opinie Przyrodnicze (przeprowadzający przegląd ornitologiczny badanego budynku).

Podczas wizji lokalnej obejmującej dokładną kontrolą przedmiotowy budynek zwrócono uwagę na ślady obecności takich gatunków ptaków jak: pustułka *Falco tinnunculus*, oknówka *Delichon urbicum*, dymówka *Hirundo rustica*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *P. montanus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, pliszka siwa *Motacilla alba*, sierpówka *Streptopelia decaocto* i kawka *Corvus monedula*. Ze względu na termin przeprowadzenia kontroli – po sezonie lęgowym – sprawdzono obiekt pod kątem występowania potencjalnych miejsc lęgowych ww. gatunków ptaków, dokonując oględzin:

- otworów wywietrzników;
- przestrzeni między rynnami i ścianami;
- przestrzeni pod parapetami;
- szczelin przy framugach okien;

oraz wszelkiego rodzaju innych szczelin, nisz, wnęk i otworów znajdujących się na budynku, mogących służyć za miejsca lęgowe ptaków.

Przeglądając bezpośrednie otoczenie budynku (drzewa i krzewy) szczególną uwagę zwrócono na ewentualną obecność starych (ubiegłorocznych i starszych) gniazd ptaków oraz śladów ich bytności (wypluwki sów *Strigiformes*).

Wykonano stosowną dokumentację fotograficzną obiektu.

3. Wyniki przeglądu

W trakcie przeprowadzonych oględzin przedmiotowego obiektu nie odnotowano obecności ptaków mogących zasiedlać budynek, starych gniazd oraz wypluwek sów.

Stwierdzono na ścianach wiele miejsc stanowiących potencjalną bazę rozrodczą ptaków (foto 1-5).

Fot. 1. Potencjalne miejsca rozrodcze ptaków na ścianie frontowej budynku. Fot. J. Stępniewski.

Fot. 2. Potencjalne miejsca rozrodcze ptaków na ścianach (od strony podwórka) budynku. Fot. J. Stępniewski.

Fot. 3. Potencjalne miejsca rozrodcze ptaków na ścianach (od strony podwórka) budynku. Fot. J. Stępniewski.

Fot. 4. Potencjalne miejsca rozrodcze ptaków na ścianach (od strony podwórka) budynku. Fot. J. Stępniewski.

Fot. 5. Potencjalne miejsca rozrodcze ptaków na ścianach (od strony podwórka) budynku. Fot. J. Stępniewski.

4. Wnioski i zalecenia

Powyższe wyniki przeprowadzonego przeglądu oraz charakter przewidzianych prac budowlanych pozwalają na stwierdzenie, że modernizacja budynku przy ul. Słowiańskiej 25 w Lesznie **nie stwarza zagrożenia dla populacji ptaków, podlegających ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami.**

W celu maksymalnego wyeliminowania ewentualnego szkodliwego oddziaływania planowanej modernizacji budynku na ptaki mogące zasiedlać obiekt lub znajdujące się w jego najbliższym sąsiedztwie **należy:**

- dostosować termin i sposób wykonania prac remontowych tak aby zminimalizować ich wpływ na siedliska i biologię zwierząt. Zaleca się przeprowadzenie wszelkich prac remontowych poza sezonem lęgowym ptaków, tj. w terminie od 15 października do końca lutego;
- osiatkować lub zamknąć (zasklepić) miejsca dogodne do gniazdowania ptaków na całym badanym budynku. **Ze szczególną starannością powinny być wykonane prace tego**

typu w miejscach wskazanych przez ornitologa w niniejszej Opinii Ornitologicznej (Fot. 1-5).

Wszelkie ww. prace przygotowawcze należy wykonać poza sezonem lęgowym ptaków, tj. od 15 października do końca lutego. Pozwoli to na swobodne przeprowadzenie remontu w okresie wiosenno-letnim bez zagrożenia przez przypadkowe zasiedlenie przez ptaki.

- w 1. dekadzie maja 2025 roku (jeśli prace będą prowadzone po tym terminie) przeprowadzić ponowną kontrolę ornitologiczną w celu stwierdzenia bądź wykluczenia lęgów ptaków. Wówczas szczególną uwagę należy zwrócić na ewentualne lęgi jerzyka *Apus apus*. W przypadku stwierdzenia obecności lęgowych gatunków ptaków i niemożności zachowania ich siedlisk w wyniku prac remontowych, skompensować tę utratę przez wywieszenie na remontowanym budynku lub w jego sąsiedztwie odpowiednich budek lęgowych. Wielkość tej ewentualnej kompensaty, czyli liczba budek i miejsca ich rozmieszczenia, określona zostanie w dodatkowej ekspertyzie ornitologicznej.

Skrzynki lęgowe dla ptaków (wykonane z odpowiedniego materiału i zgodnie z podanymi wymiarami) powinny być zaopiniowane i dopuszczone do montażu przez ornitologa. Ornitolog wskaże również bezpośrednie miejsce instalacji skrzynek lęgowych.

- skrzynki zamontować w okresie pomiędzy 15 października a końcem lutego i czyścić co rocznie lub co dwa lata po sezonie lęgowym (od 15 października do końca lutego);
- w przypadku stwierdzenia obecności ptaków w trakcie prowadzenia prac remontowych budynku należy przerwać wykonywanie prac budowlanych i powiadomić specjalistę ornitologa, który określi najwłaściwszy sposób rozwiązania zaistniałej sytuacji i/lub wskaże odpowiednie działania kompensacyjne.

Przy sporządzaniu opinii i do sformułowania wniosków i zaleceń uwzględniono oprócz kontroli terenowej przeprowadzonej 28.01.2025 roku również wieloletnie doświadczenie terenowe sporządzającego opinię ornitologiczną.

PANURUS
 MONITORINGI INWENTARYZACJE
 OPINIE PRZYRODNICZE
Janusz Stępniewski
 64-113 Osieczna, ul. Mała Kościelna 9
 tel. 661 449 260
 REGON 141889171 NIP 597-134-43-37

Podpis sporządzającego opinię ornitologiczną

5. Literatura

Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winiecki A. 2000. Ptaki Wielkopolski. Monografia Faunistyczna. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.

Bocheński M., Ciebiera O., Dolata P. T., Jerzak L., Zbyryt A. 2013. Ochrona ptaków w mieście. Regionalna Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Marczewski A. 2014. Ptaki w mieście. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.

Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona lista ptaków Polski. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.